

BE-684-85

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April - 2014

CC-403 : Psychology

1. Psychotherapeutic (Clinical) Psychology

2. Human Resource Development

(Optional) (New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. Psychotherapeutic (Clinical) Psychology

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) મૂલ્યાંકન માહિતીના એકત્રીકરણમાં અસીલના કેસનું નિરૂપણ ચર્ચો.
(બ) પ્રતિરોધના અભિગમોની સમજૂતી આપો.
- ૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) દરમ્યાનગીરી (ઉપચાર)ની આચારસંહિતા સ્પષ્ટ કરો.
(બ) બોધાત્મક-વાર્તાનિક મનોપચારો વિશે નોંધ લખો.
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) મનોપચારના સંશોધન અને અનુવિશ્લેષણ વિશે નોંધ લખો.
(બ) ખિન્નતા વિકૃતિના મનોપચાર તરીકે બોધાત્મક-વાર્તાનિક મનોપચાર વર્ણવો.

- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
- (અ) બાલ્યકાલીન વિકૃતિઓ અંગે પૂરી પાડવામાં આવતી મનોવૈજ્ઞાનિક સેવાઓમાં ખરેખર અસીલ કોણ હોય છે ? સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) તરૂણોમાં જોવા મળતી ખિન્નતાના ઉપચાર વિશે નોંધ લખો.
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બેથી ત્રણ વાક્યોમાં ૧૪
- જવાબ આપો :
- (૧) પ્રતિરોધ (Prevention) એટલે શું ?
- (૨) પુરાવા આધારિત બાળઉછેર શા માટે જરૂરી છે ?
- (૩) મનોવૈજ્ઞાનિક મૂલ્યાંકન અને ઉપચાર આયોજન શું છે ?
- (૪) આંતર વૈયક્તિક મનોપચારના પ્રણેતા કોણ છે ?
- (૫) પ્રક્રિયા-અનુભવ મૂલક ઉપચારો કઈ ધારણા પર આધારિત છે ?
- (૬) જૂથ મનોપચાર એટલે શું ?
- (૭) હેન્સ આઈઝેન્કે કઈ સાલમાં લેખ લખીને મનોપચારની અસર વિશે શંકા ઉપજાવેલી ?
- (૮) પુરાવા આધારિત મનોપચાર એટલે શું ?
- (૯) પ્રાયોગિક રીતે સહાયક મનોપચારના પ્રણેતા કોણ છે ?
- (૧૦) વિરોધી-બળવાખોર વિકૃતિનાં પ્રમુખ લક્ષણો જણાવો.
- (૧૧) બાળઉછેરના સંચાલન વિશે માતા-પિતાને આપવામાં આવતી તાલીમ કયા મનોવૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંત પર આધારિત છે ?
- (૧૨) તરૂણાવસ્થામાં ખિન્નતાને પહોંચી વળવાનો કાર્યક્રમ કોણે વિકસાવેલો ?

2. Human Resource Development (Optional) (New Course)

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નમાં દર્શાવ્યા મુજબ જવાબ આપો.
(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) માનવસંશાધન વિકાસની પ્રક્રિયાની શરૂઆત ક્યાં અને ક્યારે થઈ? વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
(બ) માનવસંશાધન વિકાસના ક્ષેત્રો દર્શાવી શિક્ષણ તથા ઉદ્યોગના ક્ષેત્રમાં માનવસંશાધન વિકાસને સમજાવો.
- ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) નેતૃત્વની વ્યાખ્યા આપી નેતૃત્વનો ઉદ્ભવ અને નેતૃત્વ શૈલીઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
(ર) સંદેશાવ્યવહારનો અર્થ આપી એકપક્ષી અને દ્વિપક્ષી સંદેશાવ્યવહારની સરખામણી વિગતે ચર્ચો.
- ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) સંસ્થાકીય પરિવર્તનનું સ્વરૂપ સમજાવી પરિવર્તન પર સંદર્શન સમજાવો.
(બ) નિર્ણયન પ્રક્રિયા શું છે? નિર્ણયન પ્રક્રિયા પર અસર કરનારાં પરિબલો સવિસ્તૃત સમજાવો.
- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : ૧૪
(અ) મનોભારનો અર્થ આપી મનોભારનો ઉદ્ભવ અને કારણો સમજાવો.
(બ) કર્મચારી સલાહ એટલે શું? સલાહકાર્યમાં મેનેજરની શું ભૂમિકા હોય છે? સ્પષ્ટ કરો.

૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બેથી ત્રણ વાક્યોમાં ૧૪ જવાબ આપો :

- (૧) માનવસંશાધન વિકાસ પ્રક્રિયા એટલે શું ?
- (૨) માનવસંશાધન વિકાસના પ્રયોજિત (વ્યવહારિક) પાસાંઓ દર્શાવો.
- (૩) માનવસંશાધન વિકાસના મુદ્દાઓ અને પાયારૂપ ખ્યાલોને સ્પષ્ટ કરતી પ્રથમ વર્કશોપ કઈ જગ્યાએ ક્યારે યોજાઈ ?
- (૪) ફીડલરે સંસ્થાકીય નેતૃત્વના કયા સિદ્ધાંતનો વિકાસ કર્યો છે ?
- (૫) નેતૃત્વની શૈલી અને કેટલાક આંતરવ્યક્તિ પરિબળોની પરસ્પર અનુકૂળતા તપાસવાનો પ્રયત્ન કયા પ્રકારનો અભિગમ કરે છે ?
- (૬) માધ્યમ અને સંદેશાનો પ્રવાહ એટલે શું ?
- (૭) સંસ્થાકીય પરિવર્તન લાવવાના વિવિધ વ્યૂહો દર્શાવો.
- (૮) કાટ્ઝ અને કાહ્નની સંસ્થાકીય પરિવર્તનની પદ્ધતિઓ દર્શાવો.
- (૯) નિર્ણયન પ્રક્રિયાના પ્રકારો દર્શાવો.
- (૧૦) મનોભારની અસરો દર્શાવો.
- (૧૧) મનોભાર અને સંઘર્ષના મુકાબલાને પહોંચી વળવાની વ્યૂહરચના જણાવો.
- (૧૨) સલાહના પ્રકાર તરીકે નિર્દેશાત્મક સલાહ શું છે ?